

Dimarts,
9 de juny del
2009

TORNA A
AVUI+
.cat

Opinió Política Món Economia Diàleg Societat Barcelona Cultura i Espectacles Gent Esports Comunicació Serveis i Oci Última

Cercador

Cercar

LES RELACIONS CATALUNYA-ESPANYA A PARTIR D'UNA PATOLOGIA DESCONEGUDA

Orsians

CARLES BOIX / PROFESSOR DE POLÍTICA I AFERS PÚBLICS A LA UNIVERSITAT DE PRINCETON
BOIX.PRINCETON@GMAIL.COM

Acasa nostra se sol justificar la secessió de Catalunya amb dos arguments de pes: la defensa de la llengua i l'espoliació fiscal. Hi ha, però, un tercer motiu, tant o més poderós, que curiosament ha quedat amagat del debat públic: la salut o benestar mental dels catalans.

LA PERMANENT SITUACIÓ DE MINORIA en què el país viu a Espanya aboca els catalans a patir tota mena de xacres psicològiques de molt mal passar. Algunes són ben conegudes: per exemple, la bipolaritat esquizofrènica, que ens fa navegar entre la prudència extrema (aquell seny tan lloat a la premsa espanyola en moments de crisi peninsular integral) i l'arrauament propi d'un dinar en família (normalment seguit de l'ensopiment que acaben causant el vi i l'allioli que van precipitar els esgarips independentistes proclamats durant l'àpat). Altres patologies han passat més desapercebudes, tot i ser dignes d'un magne estudi antropològic. L'orsianisme n'és una i potser de les més pròpies i singulars del país.

GUILLEM CIFRÉ

DESPRÉS D'EXERCIR DE LÍDER INTEL·LECTUAL del catalanisme durant una dècada llarga, cap a l'any 1920

Eugeni d'Ors va abandonar Barcelona i la defensa de l'autonomia catalana en resposta a un seguit de picabaralles de poca volada, com correspon a l'autonomia esquifida que sempre li ha tocat al país, amb Puig i Cadafalch i bona part dels dirigents polítics i culturals del moment. La trajectòria de Xènius, que finalment el va portar a fer de "jefe nacional de Bellas Artes" de la Junta de Burgos, ha tornat a aixecar el cap en els últims anys entre alguns intel·lectuals que, com D'Ors, havien fet d'un cert catalanisme (el "no nacionalista" que dirien ells) el vehicle d'una renovada visió de la Catalunya-ciutat (ara passada pel dubtós *aggiornamento* del 68). I és que l'orsianisme, aquest adéu desairat a la pàtria d'origen, no és, en cap de les seves varietats, boadellistes o d'altres menes (incloses les d'alguns expolítics del país), un producte casual o arbitrari, sinó simptomàtic de la mena de país que som.

L'ÈXIT DE L'EMPRESARI ES QUANTIFICA en diners. La vàlua del futbolista es compta en gols. Tot això és objectiu i mesurable. Per contra, l'intel·lectual i l'artista viuen, directament, del reconeixement públic, una cosa, per definició, subjectiva, etèria i volàtil. Abans del XIX, art, pensament i nació anaven deslligats. Els pintors i músics amb aspiracions voltaven per Europa buscant el favor d'un petitíssim estrat de mecenes, fet de papes, prínceps i ducs de l'època. Tanmateix, amb l'emergència de la premsa i la consolidació de la nació moderna a partir del 1800, el públic va canviar, en nombre i en interessos. El creador d'idees va passar a dirigir-se a una gran massa de lectors i consumidors. I s'hi dirigí com a educador, com a home-que-pren-partit, com a, en definitiva, veu que havia d'expressar i articular la nació -congregada a les tertúlies, lectora de diaris, crítica amb les noves exposicions impressionistes, empipada amb la darrera plaça dura de l'ajuntament de torn.

ARA BÉ, ARTICULAR LA NACIÓ OBLIGA a afirmar la pròpia superioritat en intel·ligència. Fent servir el plural majestàtic, Ors ho va glossar sense gaire embuts: "Voldriem parlar com Demòstenes, escriure com Boccaccio, pintar com Leonardo, saber el que Leibniz sabia, tenir com Napoleó un vast imperi... Voldriem ser Goethe". L'intel·lectual no solament demana l'atenció del públic. Li exigeix lleialtat. L'intel·lectual construeix un programa per fer-lo complir. Luter va clavar les seves tesis a la porta de l'església de Wittenberg per cridar els fidels de bona voluntat a l'acció. Les gloses orsianes mai van ser un pur *divertimento* estètic -fins i tot quan anaven disfressades de l'humor que es fa servir per dissimular la imperiosa necessitat de reconeixement públic de l'autor.

NATURALMENT, LA PRETENSIO DE DIRIGIR el públic lector genera tota mena de fums grotescos. I quan el fracàs arriba, i sempre arriba, tard o d'hora, els efectes psicològics són terribles. La falta de reconeixement se sent com un esdeveniment humiliant. La vanitat de l'esteta i director de la nació punxa com un globus. La progressiva pèrdua del favor del públic es viu com una traïció, feta de noms concrets (els crítics, és a dir, aquells que es van quedar a les portes de ser intel·lectuals), que han conspirat per destruir l'individu que havia provocat la seva enveja. Tot aquest procés que porta del bufament més gran

PDFs - Diàleg

Dimarts, 9 de juny del
2009

Especials

+Cooperació

Cooperació

Suplements

CULTURA

Cultura

sortim

Sortim

PLAERS

Plaers

A+ més a més

A més a més

MEDICINA I SALUT

Medicina i salut

catv

CatTV

el cèntim

El cèntim

Edicions locals

AVUI+ TERRASSA

Terrassa

AVUI+ SABADELL

Sabadell

B30

B30

Juny

2009

DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

al ressentiment més amarg no és sorprenent. El món sencer en va ple. Però a Catalunya pren un punt originalíssim, molt peculiar.

EN UN PAÍS NORMAL, SOBIRÀ, estatalitzat, la temptació de negar la pròpia nació o d'identificar-la amb un món ridícul i banal ni tan sols passa pel cap de l'artista més pagat de si mateix. Un exemple trivial: les amenaces de Meryl Streep d'abandonar els Estats Units si guanyava McCain van merèixer la riota generalitzada del públic americà. Un cas de més pes: l'intel·lectual alemany, afeixugat per l'Holocaust, no nega per això la seva identitat sinó que simplement la reconstrueix fent servir el vaguíssim concepte del patriotisme constitucional. En canvi, quan el país està a mig fer, quan la nació lectora és solament una part de la comunitat nacional, com és el cas de Catalunya, l'artista té la via fàcil de qüestionar la identitat mateixa d'aquell públic que decideix girar-li l'esquena per motius potser purament estètics o pel mer esgotament que provoquen la seves constants facècies vanitoses i puerils.

L'EDITOR I AMIC QUIM TORRA em va suggerir fer servir el terme *òrsides* en comptes d'*orsians* per referir-me als nostres intel·lectuals autoexiliats. L'hi agraeixo. Però, el terme *òrsides* té una tonalitat tolkeniana pròpia de Mordors i Saurons que el fa inapropiat. I és que el problema no ve dels nostres artistes, que no podran escapar mai dels pecats consubstancials a la seva professió, sinó del nostre país, que viu una situació de dependència que necessàriament eleva la vanitat derrotada a categoria de política general.

Notícia publicada al diari AVUI, pàgina 28. Dimarts, 9 de juny del 2009

Paraules clau: País, Públic, Catalunya, Nació, Espanya, Intel·lectual, Mena, Viu, Orsians, Ors

Notícies més llegides

Orsians
La veritat és allà dins
Els millors
La polèmica del crucifix de Florència
Que li regalin un xalet!
En defensa de la llengua

[Find Intel Sr2100 now](#)
Looking for cheap Intel Sr2100?
Check 6.500 shops for great prices!
www.intel-sr2100.best-price.com

Anuncis Google

Última hora de l'edició AVUI.cat

Contacta + Mapa Web + Publicitat + Informació legal + Cartes al director + Crèdits
© Diari AVUI - Corporació Catalana de Comunicació SL
Prohibida tota reproducció d'acord amb l'article 32.1, paràgraf segon, LPI